

Українська Асоціація Мазильних Матеріалів
СІС33 Україна, м. Київ, вул. Короленківська, 3/7С2-9
ЄДРПОУ 45913407

Ukrainian Lubricants Association
Korolenkivska St., 3/7C2-9
Kyiv, Ukraine СІС33

Вих. №07 від 18.07.2025 р.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
Прем'єр-міністру України
Свириденко Юлії Анатоліївни
вул. Михайла Грушевського, 12/2,
м. Київ, 01008

e-mail: prsvyrydenko@kmu.gov.ua

Копія:

Віце-прем'єр-міністру з питань європейської та
євроатлантичної інтеграції України
Тарасу Андрійовичу Качці
<https://ukc.gov.ua/appeal>

щодо скасування Постанови КМУ № 1221
та створення нової системи
управління відпрацьованими оливами

УКРАЇНЬСЬКА АСОЦІАЦІЯ МАСТИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ (УАММ) висловлює
свою повагу і звертається з наступним:

УАММ – це професійне громадське об'єднання суб'єктів ринку мазильних матеріалів, одним з напрямків діяльності є модернізація та перезавантаження системи збору, переробки та утилізації відпрацьованих мазильних матеріалів.

Дане звернення має на меті ініціювання скасування Постанови Кабінету Міністрів України № 1221 від 17 грудня 2012 року "Про затвердження Порядку збирання, перевезення, зберігання, оброблення (перероблення), утилізації та/або знешкодження відпрацьованих олив" (далі – Постанова 1221). Постанова 1221, яка раніше регулювала важливий аспект поведінки з небезпечними відходами, наразі є застарілою та суперечить новому Закону України "Про управління відходами" № 2320-ІХ від 20 червня 2022 року (далі – ЗУ 2320-ІХ). Її подальша дія створює правову невизначеність, перешкоджає повноцінному впровадженню європейської системи управління відходами та гальмує виконання міжнародних зобов'язань України.

Угода про Асоціацію між Україною та ЄС

Засади встановлення системи управління відходами, яка мінімізує негативний вплив на здоров'я людини та довкілля, забезпечує збереження природних ресурсів та чітко регламентує питання утворення та поведінки із відходами, визначені в Директиві 2008/98/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 19 листопада 2008 року про відходи (Рамкова Директива про відходи).

Україна імплементувала основні положення Директиви 2008/98/ЄС, прийнявши 20 червня 2022 року Закон України "Про управління відходами" (ЗУ 2320-ІХ), який є ключовим елементом реформи екологічного законодавства України.

Ключові принципи, запроваджені або посилені ЗУ 2320-ІХ відповідно до Директиви, включають ієрархію управління відходами (запобігання утворенню, підготовка до повторного використання, переробка, інший тип утилізації, ліквідація/видалення) та принцип "забруднювач платить".

Прийняття ЗУ 2320-ІХ свідчить про глибинну трансформацію підходів до управління відходами в Україні від державно-центрованої системи, характерної для попереднього законодавства, до комплексної, превентивної та відповідальної системи, де ключова роль відводиться виробникам.

Припинення дії Закону України "Про відходи" 2001 року та його наслідки для чинності Постанови КМУ № 1221

Закон України "Про відходи" № 187/98-ВР, який набрав чинності 1 січня 2001 року, припинив свою дію у 2023 році. Постанова КМУ №1221 від 17 грудня 2012 року прямо вказує, що терміни, які в ній застосовуються, наприклад, "виробник відходів", "зберігання відходів", "збирання відходів" тощо вживаються у значенні, які визначені в Законі України "Про відходи".

Фундаментальний принцип правової ієрархії полягає в тому, що підзаконні акти, такі як Постанова Кабінету Міністрів, черпають свою юридичну силу та інтерпретаційну основу з вищих актів, таких як Закони. Коли основоположний закон (Закон України "Про відходи" 2001 року) скасовується або припиняє свою дію, будь-який підзаконний акт, який прямо посилається на нього для своїх визначень та операційного контексту, втрачає свою правову основу. Пряме посилання Постанови 1221 на нечинний Закон 2001 року означає, що вона більше не є юридично дієвою або, принаймні, її терміни більше не мають юридичного визначення в межах чинного національного законодавства. Це створює негайний правовий вакуум і робить подальше застосування Постанови вкрай сумнівним та юридично небезпечним, що призводить до регуляторного паралічу у сфері, яку вона мала регулювати.

Невідповідність Постанови КМУ № 1221 положенням ЗУ 2320-ІХ

Нові правові засади Закону України "Про управління відходами" (ЗУ 2320-ІХ) засновані на Директиві ЄС, яка значний акцент робить на розширеній відповідальності виробника (РВВ).

Перехід до РВВ згідно з ЗУ 2320-ІХ кардинально змінює фінансову модель управління відходами. Замість невизначеного «утилізаційного збору» РВВ зобов'язує виробників управляти завершенням життєвого циклу продукції. Це означає, що виробники або створюють власні системи збору та оброблення небезпечних відходів, або приєднуються до колективних схем. Відсутність норми про "утилізаційний збір" у ЗУ 2320-ІХ, у поєднанні з прийняттям РВВ, свідчить про свідомий законодавчий вибір відмови від такого збору. Отже, положення Постанови

1221, що стосуються "утилізаційного збору", є не просто невідповідними, а представляють собою токсичний фінансовий механізм, який підриває нові підходи РВВ.

Закон України "Про управління відходами" не містить вимог щодо затвердження окремого "Порядку збирання, перевезення, зберігання, оброблення (перероблення), утилізації та/або знешкодження відпрацьованих мастил (олив)" і щодо встановлення норм збирання відпрацьованих олив по роках. Це узгоджується з переходом до РВВ, а не жорсткими державними річними нормами для конкретних потоків відходів.

Для наочної демонстрації глибоких розбіжностей та несумісності між Постановою КМУ № 1221 та Законом України "Про управління відходами" наведена порівняльна таблиця (у Додатку). Вона стисло узагальнює ключові правові відмінності, підкреслюючи застарілість та невідповідність Постанови 1221. Ця таблиця явно показує точки конфлікту, роблячи аргумент на користь скасування беззаперечним.

Обмеженість повноважень Кабінету Міністрів України згідно зі статтею 19 ЗУ 2320-ІХ щодо регулювання управління відходами

Повноваження Кабінету Міністрів України та перелік розпорядчих документів, які він має затвердити, чітко зазначені у статті 19 ЗУ 2320-ІХ.

Органи виконавчої влади, такі як Кабінет Міністрів, можуть діяти лише в межах повноважень, що прямо делеговані їм законом. Якщо ЗУ 2320-ІХ, як вищий правовий акт, конкретно визначає повноваження КМУ та типи підзаконних актів, які він може видавати, то будь-яка існуюча постанова, яка виходить за межі цих повноважень або суперечить духу нового делегування, стає *ultra vires* (за межами повноважень).

Подальше існування Постанови 1221, яка передує цьому конкретному делегуванню та охоплює сфери, що тепер регулюються ширшим ЗУ 2320-ІХ, означає, що КМУ здійснює повноваження, які більше не належать йому в такий спосіб, або що **Постанова базується на скасованому делегуванні**.

Розділ ХІ, пункт 8 ЗУ 2320-ІХ містить **прямі законодавчі вимоги, що зобов'язують Кабінет Міністрів України та інші центральні органи виконавчої влади привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом**. Це положення є прямою та недвозначною правовою вказівкою від найвищого законодавчого органу (Парламенту) до виконавчої влади (КМУ). Це не рекомендація, а юридичний обов'язок. **Подальше існування Постанови 1221, яка демонстративно суперечить ЗУ 2320-ІХ за багатьма пунктами, є прямим невиконанням цього законодавчого мандату. Це робить скасування Постанови 1221 не просто бажаним, а юридично необхідним для забезпечення узгодженості та верховенства нового закону про управління відходами.**

Наказ Міндовкілля № 1534 від 26 листопада 2024 року затверджує Порядок ведення державного обліку відходів та подання звітності, а також Типову форму обліку відходів.

Цей Наказ прямо базується на ЗУ 2320-ІХ, зокрема, на пунктах 3 та 6 частини 1 статті 20, а також частинах 3 та 6 статті 47 ЗУ 2320-ІХ.

Новий Наказ 1534, будучи всеосяжною регуляцією державного обліку відходів, що походить безпосередньо з нового рамкового закону (ЗУ 2320-ІХ), встановлює єдину систему для всіх відходів. Навіть без прямого скасування, будь-які вимоги до обліку або звітності, раніше передбачені Постановою 1221, стають надмірними та суперечливими новій, всеосяжній системі. Продовження застосування положень Постанови 1221 щодо обліку створило б паралельні, несумісні зобов'язання зі звітності, що призвело б до адміністративного навантаження та плутанини. Отже, **Наказ 1534, встановлюючи нову, послідовну рамку обліку, фактично робить відповідні положення Постанови 1221 застарілими та надає вагому прагматичну підставу для її скасування.**

ПРОПОЗИЦІЯ УАММ:

РОЗРОБИТИ НОВУ, КОМПЛЕКСНУ ТА ЄВРОПЕЙСЬКО-ОРІЄНТОВАНУ СИСТЕМУ УПРАВЛІННЯ ВІДПРАЦЬОВАНИМИ ОЛИВАМИ

Після скасування Постанови 1221, вкрай важливо розробити нову, комплексну та європейсько-орієнтовану систему управління відпрацьованими оливами.

Ця система повинна:

- Бути повністю сумісною з ЗУ 2320-ІХ та принципами Директиви 2008/98/ЄС, включаючи ієрархію управління відходами та принцип "забруднювач платить".
- Інтегрувати концепцію розширеної відповідальності виробника (РВВ) як основного механізму управління відпрацьованими оливами, покладаючи відповідальність на виробників та імпортерів за організацію та фінансування їх збирання, оброблення та переробки. Це відповідатиме загальному напрямку реформи управління відходами в Україні.
- Зосередитись на встановленні чітких ролей для виробників, імпортерів, спеціалізованих підприємств та місцевих органів влади в рамках нової системи, а не на приписних державних процедурах для кожної операційної деталі.
- Використовувати існуючу та розвиваючу інфраструктуру для обліку та звітності відходів, встановлену Наказом Міндовкілля № 1534.
- Сприяти інноваційним та стійким рішенням для відновлення та переробки відпрацьованих олив, відходячи від застарілих практик видалення.
- Розробити специфічні технічні регламенти та/ або стандарти для відпрацьованих олив, якщо це необхідно, але суворо в рамках повноважень, делегованих ЗУ 2320-ІХ, уникаючи створення нових, суперечливих підзаконних актів.

Українська Асоціація Мазильних Матеріалів
СІС33 Україна, м. Київ, вул. Короленківська, 3/702-9
ЄДРПОУ 45813407

Ukrainian Lubricants Association
Korolenkivska St., 3/702-9
Kyiv, Ukraine СІС33

Зі свого боку професійних учасників ринку УАММ готова до співпраці та напрацювань нової системи управління відпрацьованими оливами, для чого далі надаємо порівняльну таблицю відмінностей між Постановою КМУ № 1221 та ЗУ 2320-ІХ, що є додатком до цього звернення.

Додаток: Порівняльна таблиця відмінностей між Постановою КМУ № 1221 та ЗУ 2320-ІХ

З повагою,

ПРЕЗИДЕНТ УАММ

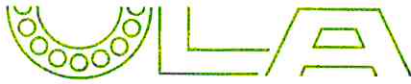
Олег ЯРОШЕНКО

Контакти:

тел. 095 792 38 62

e-mail: office@uamm.in.ua

адреса: м. Київ, вул. Короленківська 3, оф. 702-9

Додаток

Порівняльна таблиця відмінностей між Постановою КМУ № 1221 та ЗУ 2320-ІХ

Аспект	Постанова № 1221	ЗУ 2320-ІХ	Коментар / Невідповідність
Правова основа	Закон України "Про відходи" 2001 року	Імплементує Директиву 2008/98/ЄС про відходи; рамковий закон про управління відходами	Постанова 1221 базується на законі, що втратив чинність у 2023 році, що робить її юридично неспроможною.
Імплементация ЄС директив	Не передбачає імплементации ЄС директив, розроблена до Угоди про Асоціацію.	Прямо імплементує Директиву 2008/98/ЄС та інші європейські стандарти в рамках Угоди про Асоціацію.	Постанова 1221 не відповідає євроінтеграційним зобов'язанням України.
Термінологія / Глосарій	Посилається на терміни Закону України "Про відходи" 2001 року; має власний глосарій, що не відповідає новим визначенням.	Встановлює нові, гармонізовані з ЄС визначення термінів у сфері управління відходами	Значні розбіжності унеможливають сумісне застосування та створюють правову невизначеність
Принцип фінансування / "Утилізаційний збір"	Передбачає механізм "утилізаційного збору" та "ціни на послуги з організації збирання...".	Відсутня законодавча норма щодо "утилізаційного збору"; впроваджує принцип розширеної відповідальності виробника (РВВ).	Механізм "утилізаційного збору" не передбачений новим законодавством та суперечить принципам РВВ.
Повноваження КМУ	Розроблена на основі повноважень, що діяли до прийняття ЗУ 2320-ІХ.	Повноваження КМУ чітко визначені ст. 19 ЗУ 2320-ІХ, що обмежує сферу регулювання підзаконними актами.	Постанова 1221 виходить за межі або суперечить новим, чітко визначеним повноваженням КМУ.
Регулювання відпрацьованих олив	Детальний, окремий порядок для відпрацьованих	Відсутнє окреме зазначення операцій з відпрацьованими	Новий закон передбачає загальний підхід до

Українська Асоціація Мاستильних Матеріалів
СІС33 Україна, м. Київ, вул. Короленківська, 3/702-9
ЄДРПОУ 45813407

Ukrainian Lubricants Association
Korolenkivska St., 3/702-9
Kyiv, Ukraine СІС33

	олив.	оливами в Додатку 2; відсутня вимога щодо окремого порядку для них.	управління відходами, а не окремі детальні порядки для кожного виду.
Норми збирання	Встановлює норми збирання по роках.	Відсутні законодавчі вимоги щодо встановлення норм збирання відпрацьованих олив по роках.	Новий закон зосереджується на загальних цілях та РВВ, а не на детальних державних нормах збирання.
Державний облік відходів	Містить власні вимоги до обліку відпрацьованих олив.	Встановлено новим Наказом Міндовкілля № 1534 на підставі ЗУ 2320-ІХ.	Новий порядок обліку повністю замінює будь-які попередні вимоги, роблячи Постанову 1221 застарілою.
Перехідні положення	Не враховує.	Розділ XI, п. 8 ЗУ 2320-ІХ вимагає приведення всіх нормативно-правових актів у відповідність із Законом.	Постанова 1221 не приведена у відповідність до нового Закону, що є прямим порушенням вимоги.

З повагою та готовністю до співпраці
в напрямку європейської інтеграції,

ПРЕЗИДЕНТ УАММ

Контакти:

тел. 095 792 38 62

e-mail: office@uamm.in.ua

адреса: м. Київ, вул. Короленківська 3, оф. 702-9